

REDAKTION:
Opinionsredaktør
Henrik Højgaard Sejerkilde
henh@jfmедier.dk, 40408505

**MANGEÅRIG FORBUNDSSOCIALRÅDGIVER I 3F,
MEDLEM AF KOFOEDS SKOLES BESTYRELSE
GUNVOR AUKEN**

Hvorfor vil ingen diskutere krav om uddannelse til alle. 50.000 unge uden uddannelse interesserer ingen

Der er gode grunde til politiske protestbølger eller apati fra dybet af det opdelte folk. De følger sig ofte overset af selv kloge medier. Tag historien om Den Forberedende Grunduddannelse. Den handler om de 50.000 unge under 25 år, der ikke er kommet ind på de hylde, samfundet havde tiltænkt dem. De har hverken uddannelse eller arbejde. Deres videre forløb er afgørende. Dels for de berørte unge selv, dels for den samfundsøkonomi som er afhængig af, at de klarer sig gennem eget arbejde.

Når det gælder SU-uddannelserne, er der hurtigt røre i debatten.

Men de 50.000 unge under 25 år, der hverken har uddannelse eller arbejde, har ikke sat dagsordenen. Prøv at se uddannelsesdebatten fra det perspektiv, der tegner sig for de nævnte 50.000 unge.

Det er intet tilfælde, at gruppen mister tillid til institutioner, politikere og ledende medier.

Gruppen blev ramt af finansloven for 2017, hvor regeringen og dansk Folkeparti satte skoleydelsen for elever på produktionsskoler ned fra over 7.000 kr. til 5.416 kr. til alle månedens udgifter.

Straks faldt tilgangen af nye elever med en tredjedel. De kunne simpelthen ikke få det til at hænge sammen økonomisk.

I maj i år kom regeringens udspil til Den Forberedende Grunduddannelse (FGU). Reformforslaget var opfølgningen på Stefan Hermann-udvalgets omfattende oplæg. Men regeringens forslag var en karikatur af udvalgets forslag og milevidt fra andre uddannelsers statslige forankring og SU med ret til studielån og mulighed for erhvervsarbejde.

REGERINGENS FGU-FORSLAG GAV stort set ingen reaktion i de landsdækkende medier. Derimod har lokale og regionale medier, der er tættere på den danske virkelighed, været på stikkerne. Samtidig har Produktionsskoleforeningen veldokumenteret arbejdet for, at en velfungerende FGU kan føre de unge ind i det almindelige uddannelsessystem og ind på arbejdsmarkedet, så de kan klare sig selv. Det tog næsten et halvt år at forhandle reformen igennem.

I sidste måned blev der indgået politisk forlig om FGU, og reformen tegner nu heldigvis noget bedre end regeringens forslag.

FRA 1. AUGUST 2019 træder FGU i kraft med sine typisk to år lange forløb. Den samler de nuværende seks skoletilgange til den udsatte gruppe. Der bliver én indgang og tre linjer: almen, erhverv og produktion. De satser på henholdsvis videre skolegang f.eks. HF, erhvervsud-

Illustration: Gert Ejton

dannelser eller direkte beskæftigelse med i bedste fald specialarbejderkurser. Der bliver op til 90 FGU-skoler ud over landet, så også unge i yderområderne får en chance og lokalsamfundet en vigtig skole.

Mere end 30 af dem skal være større selvejende institutioner med egne bestyrelser. De får som opgave at sikre ensartet kvalitet i FGU ud over landet og sikre ministeriets krav. FGU hører nemlig nu under staten omend med stor kommunal medfinansiering.

FGU omfatter produktionsskolerne, dele af VUC, ordblindeundervisning, særligt tilrettelagte erhvervsuddannelser m.v. Der skal lægges stor vægt på værkstedsundervisning - "remtrækket mellem ide og virkelighed" som det hedder på højskole-dansk - samt på at gå eleverne i møde med uddannelsesplaner tilpasset den enkelte.

KOMMUNEN, DER BETALER en stor del af skoleydelsen, skal også sikre, at der er én kontaktperson til den unge under hele forløbet. Det bliver afgørende med lærere, håndværkere såvel som mere boglige. De skal have professionelle kvalifikationer til den individuelt tilpassede, praksisorienterede og tværfaglige undervisning. De bør have en løn, som ikke udstiller FGU som andenrangs i forhold til andre uddannelser. Og så lykkes FGU bare ikke.

Det er super, at FGU på en gang er statslige uddannelser og får lov til orga-

Humøret er steget væsentligt. Men hvad med skoleydelsen?

Ja, den er blevet sat op til 6.105 kr. om måneden, hvilket svarer til SU.

Desuden lykkedes det i sidste øjeblik at kæmpe en madordning igennem, så eleverne får et gratis måltid mad. Det gør det lidt nemmere med den stadig lave skoleydelse til alt. Madlavningen og måltidet bidrager også til den sundheds- og hverdagslæring, som mange af de udsatte unge ikke har med hjemmefra. Men lad det stå klart, at vilkårene for denne gruppe unge og for de SU-studerende er vidt forskellige.

Jeg vil påstå, at SU-studerende typisk har en levestandard, der er dobbelt så stor som for dem, der har den skoleydelse, som er i dag på produktionsskolerne.

Ydelsen bliver heldigvis sat op til 6.105 kr. pr. måned på FGU. Men alligevel: FGU's skoleydelse giver som sagt ikke ret til studielån. FGU skal ligne en arbejdsplads med en almindelig arbejdsdag.

Bliver eleverne væk, eller kommer de for sent uden grund, bliver de trukket i skoleydelsen. Sådan er det ikke for studerende på SU. De har ikke mødepligt, og deres fravær er stort.

“ I dag har 600.000 voksne problemer med dansk, skrivning og matematik. Kun få medier har vist aftalen interesse, og flere surmuler over, at aftalen ikke også omfatter dem med en videregående uddannelse. Hvorfor er der ikke debat om et politisk krav, der hedder uddannelser til alle? ”

VI VED, AT forskel i uddannelse er den mest ulighedsskabende faktor i dagens Danmark. De der ikke får de længere uddannelser, rammes dobbelt gennem den langvarige udsultning af AMU-kurser og erhvervsskoler.

De er ikke tilpasset den hurtige teknologiske udvikling, og de kan ikke lønne lærere som på andre uddannelsesinstitutioner. Det forsøger de netop afsluttede trepartsforhandlinger at rette op på.

Endelig er der fokus på videre- og efteruddannelse af de mange kortuddannede og faglærte.

I dag har 600.000 voksne problemer med dansk, skrivning og matematik. Kun få medier har vist aftalen interesse, og flere surmuler over, at aftalen ikke også omfatter dem med en videregående uddannelse. Hvorfor er der ikke debat om et politisk krav, der hedder uddannelser til alle?

ALLE OMFATTER OGSÅ dem, der først sent i livet har vilkår for at tage en uddannelse. Det tema burde seriøse medier kaste sig over. Det vil klæde debatten fremfor solidariteten med unge studerende, afspejlet i vilde debatter inden for klanen af veluddannede. Inddrag gerne boligproblemet for de unge på FGU med den lave skoleydelse.

Tænk hvis de fik adgang til en kollegieplads eller en billig containerbolig. Antallet af unge hjemløse er stigende. De er blandt de 50.000.

nisere sig med udspring i lokalsamfundet, forstået som samarbejde og aftaler mellem produktionsskoler, VUC, kommuner, lokalt erhvervsliv og andre uddannelser.

Det er klog tænkning at rejse en egn gennem uddannelse. Der forestår en stor proces med masser af dialog og forsøg på samtænkning. Det har den politiske aftale om FGU bidraget til.